

**Міністерство внутрішніх справ України**  
**Одеський державний університет внутрішніх справ**

**Роль та місце правоохоронних органів у  
розбудові демократичної правової держави**

**Матеріали**  
**XIII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції**  
**31 березня 2021 року**

Одеса  
ОДУВС  
2021

УДК 351.74  
Р68

### **ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ НАУКОВЦЯ**

Наука є основою світового прогресу, запорукою його високої духовності, інтелектуальності. Кожен народ репрезентує свої досягнення в науці, освіті, техніці, культурі через мову. Потужний розвиток науки в епоху високотехнологічного інформаційного суспільства спричиняє появу великої кількості наукової продукції, у тому числі текстової. Головне призначення текстів наукового стилю – повідомлення про результати досліджень, доведення теорій, обґрунтування гіпотез, систематизація знань, представлення наукової інформації суспільству тощо. Тому кожен науковець повинен дотримуватися правильності мовлення, опанувати елементами стилістичної виразності – стати культуромовною особистістю.

Культуромовна особистість – високорозвинена особистість, носій як національної, так і загальнолюдської культури, що володіє соціокультурним і мовним запасом, вільно спілкується рідною, державною та іншими мовами в полікультурному просторі, адекватно застосовує набуті полікультурні знання, мовленнєві вміння і навички у процесі спілкування. Поняття мовної особистості ввійшло в наукові парадигми багатьох галузей людського знання (психології, філософії, культурології, лінгвістики, педагогіки, етнології). Це засвідчує намагання сучасної науки через аспекти мовної особистості пізнати феноменальність людини, адже її розвиток поза мовною особистістю є нереальним.

Термін «мовна особистість» уведений у науковий обіг російським лінгвістом Ю. М. Карауловим у середині 80-х років XX ст. На його думку, мовна особистість – це людина, наділена здібністю створювати і сприймати тексти, що різняться між собою:

- ступенем структурно-мовної складності;
- глибиною і точністю відображення дійсності;
- певною цільовою спрямованістю.

Мовна особистість опредмечується в мовленнєвій професійній діяльності. На формування мовної особистості впливають чинники як об'єктивні, так і суб'єктивні.

До об'єктивних чинників належать: стан самої мови, її унормованість, стилістична диференціація, отже, придатність мови забезпечувати всі мовні потреби громадянина; сприятлива для розвитку певної мови суспільно-політична ситуація; традиція суспільного використання мови; повноцінне функціонування мови в усіх сферах життя: державницькій, політичній, науковій, освітній, культурно-мистецькій, виробничій, побутовій та ін.

До суб'єктивних чинників, що впливають на формування мовної особистості, належать такі: здатність мовця здобувати мовну освіту й досконало володіти мовою; внутрішня готовність мовця здобувати мовну освіту і мовне виховання оволодівати мовою; моральна потреба мовотворчо вдосконалювати і виражати свою особистість; розуміння мовних обов'язків громадянина і виконання їх; належний рівень мовної культури.

В умовах професійної комунікації формується особливий тип мовної особистості – професійна мовна особистість, тобто мовна особистість, що розкривається у своєрідності притаманного їй професійного дискурсу, підпорядкованого завданням професійної діяльності. Породжуючи професійний дискурс, мовна особистість, з одного боку, відображає в ньому свої індивідуальні особливості. З іншого ж боку, сфера професійної діяльності потребує від мовної особистості вибору комунікативних стратегій і чітко визначених мовних засобів, які в певній сфері є умовами успішної комунікації. У результаті щоразу продукується унікальний професійний дискурс конкретної мовної особистості, в якому поєднані типові й індивідуальні риси.

Елітарність професійного дискурсу мовної особистості вченого виявляється у створенні гармонійних текстів, мовне і змістове наповнення яких обумовлене вирішенням комунікативних завдань. Найважливішими рисами дискурсу мовної особистості науковця мають бути нормативність, стильова індивідуальність, толерантність.

Важливий крок у становленні мовної особистості вченого пов'язаний із формуванням термінологічної компетентності. Загальномовні знання та мовленнєві навички екстраполюються на мову фаху, передусім на її термінологічну систему

Мовна особистість ученого формується за різних взаємопов'язаних умов, як-от: шанування державної мови; читання різних джерел, якими репрезентоване стилістичне розмаїття рідної мови (наукова, художня, публіцистична література); стеження за змінами норм української літературної мови, які фіксуються новими редакціями правопису та лексикографічними виданнями; усвідомлення специфічності національних норм у фаховій термінології; критично-творче ставлення до написаного і вимовленого, вироблення навичок самоконтролю й самокорекції з опорою на мовні норми та практику визнаного зразка.

Володіння мовою є комплексним поняттям, яке передбачає й індивідуальне багатство словникового запасу носія мови, і чистоту, ясність, точність, виразність, нормативність його мовлення, і розуміння нюансів значеннєвого спектра слів, і розрізнення мовних засобів за їх стилістичним забарвленням, і досконале володіння способами побудови різноструктурних речень та текстів, і знання національних особливостей словотворення й мовленнєвого етикету, а також уміння надати інтонаційної виразності своєму усному мовленню.

Мовленнєва компетентність є потужним чинником у професійній підготовці, адже представники наукової й технічної еліти мають стати носіями зразкової літературної мови в обох формах (усній і писемній) її функціонування. Вона виявляється у різних формах спілкування: усному й писемному, внутрішньому і зовнішньому, діалогічному, монологічному й полілогічному, підготовленому й спонтанному тощо.

Отже, можна зробити такий висновок, що мовна культура науковця не постає на порожньому місці; це постійна робота, спрямована на виховання і вдосконалення кращих людських чеснот, створення свого фахового образу, досягнення соціального престижу в суспільстві.

#### Література

1. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
2. Семенов О. М. Культура наукової української мови : навч. посіб. Київ: Академія, 2010. 216 с.

*Удренас Г. І.,*

*к. ю. н., доцент кафедри тактико-спеціальної, вогневої та фізичної підготовки ОДУВС*

#### **ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ВІД ЗАГРОЗИ ХОЛОДНОЮ ЗБРОЄЮ**

Професійна діяльність працівників поліції постійно пов'язана із ризиком, так як їх робота часто здійснюється в екстремальних умовах, небезпечних для життя та здоров'я як громадян так і самих поліцейських. Тому кожен працівник поліції повинен в першу чергу володіти навичками самозахисту та ефективно застосовувати їх на практиці.

Актуальність досліджуваного питання полягає в тому, що практичне вивчення способів захисту від загрози холодною зброєю в руках злочинця надасть можливість швидко і правильно оцінити обстановку, що склалася та обрати найбільш ефективні дії і прийоми.

Проблемами формування готовності правоохоронців до діяльності в умовах боротьби з озброєним супротивником досліджували ряд вчених: С. А. Антоненко, В. І. Барко, В. І. Плisko, А. Р. Луцак, Л. С. Узун, та ін. Однак питання системи захисних дій від загрози холодною зброєю потребує постійного удосконалення.

Згідно зі ч. 2 ст. 30 Закону України «Про Національну поліцію» поліція для охорони прав і свобод людини, запобігання загрозам публічній безпеці і порядку або припинення їх порушення застосовує в межах своєї компетенції поліцейські превентивні заходи та заходи примусу, визначені цим Законом [1]. Тому саме для виконання даних законодавчо закріплених завдань працівникам поліції необхідно здобути теоретичні основи та практичні навички захисних дій від загрози холодною зброєю. Слід зазначити, що володіння прийомами рукопашного бою як під час боротьби з озброєним злочинцем, так і зі злочинцем без зброї, значно зменшує кількість трагічних випадків в поліції. Тим самим, підвищуючи ефективність діяльності правоохоронців у боротьбі зі злочинністю та авторитету поліцейських серед громадян.

Варто звернути увагу, що засоби та знаряддя вчинення злочинів нині існують найрізноманітніші. Так, якщо посилаєся на статистичні дані, то саме ніж є найбільш типовою зброєю під час вуличних бійок і побутових сутичок. Тому прийоми самозахисту від нападу злочинця з холодною зброєю в руках залишаються актуальними для поліцейських

Високий рівень фізичної підготовленості, досконале володіння технікою та тактикою застосування заходів фізичного впливу, навичками самозахисту і прийомами рукопашного бою в штатних та екстремальних умовах оперативно-службової діяльності є професійним обов'язком кожного поліцейського. Проаналізувавши спеціальну літературу, ми дійшли висновку, що успішність діяльності працівників поліції

|                                                                                                                                                           |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>Середницька І. А.</b><br>ДЕЯКІ АСПЕКТИ УНІФІКАЦІЇ ШЛЮБНО-СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН ЗА УЧАСТЮ<br>ІНОЗЕМНОГО ЕЛЕМЕНТА.....                                       | 71 |
| <b>Ситько О. М.</b><br>МІСЦЕ РИТОРИКИ В ЗАСВОЄННІ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ.....                                                           | 73 |
| <b>Суханова Д. С.</b><br>ЩОДО ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ-ЦІЛЕЙ.....                                                                                   | 75 |
| <b>Тарасенко Л. Б.</b><br>РАДЯНСЬКА ВЛАДА ТА БІЛЬШОВИЦЬКА ПАРТІЯ ЯК ОРГАНІЗАТОРИ<br>ГОЛОДОМОРУ 1932-1933 рр. ....                                         | 77 |
| <b>Ташилатов В. А., Журавель К. П.</b><br>ОХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ВАЖЛИВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ<br>ЛЮДЕЙ В УКРАЇНІ.....                  | 79 |
| <b>Трояновський В. С.</b><br>ШКІДЛИВІ ФАКТОРИ, ЩО ПІДВИЩУЮТЬ РІВЕНЬ ТРАВМАТИЗМУ ПРИ ВИКОНАННІ<br>СЛУЖБОВИХ ОБОВ'ЯЗКІВ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ.....                  | 82 |
| <b>Тягнирядно Є. В.</b><br>ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ НАУКОВЦЯ.....                                                                                    | 83 |
| <b>Удренас Г. І.</b><br>ОСОБЛИВОСТІ ЗАХИСТУ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ВІД ЗАГРОЗИ ХОЛОДНОЮ ЗБРОЄЮ.....                                                          | 85 |
| <b>Ульянов О., Бахчеван Є.</b><br>ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАКРІПЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПРОВЕДЕННЯ МИРНИХ ЗІБРАНЬ ЯК<br>ПЕРЕДУМОВА НАЛЕЖНОЇ ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ..... | 86 |
| <b>Форос Г. В.</b><br>УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ.....                                                                                  | 88 |
| <b>Шаповаленко Н. М.</b><br>ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ ПОЛІТИКИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....                                                                            | 90 |
| <b>Шаповалова І. О.</b><br>ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ПРАВА В ПРОЦЕСІ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ.....                                                             | 91 |
| <b>Юрченко М. М.</b><br>ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ.....                                                                 | 92 |

## **СЕКЦІЯ 2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРОЦЕСУ.**

|                                                                                                                                                   |     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| <b>Баранов С. О., Киян Д. В.</b><br>ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОВОГО СТАТУСУ УПОВНОВАЖЕНОЇ ОСОБИ В ПРОЦЕСІ<br>ЗДІЙСНЕННЯ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ..... | 95  |
| <b>Баранов С. О., Рибаченко С. П.</b><br>АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ЗАПОБІГАННЯ ПРАВОПОРУШЕННЯМ НА<br>ДЕРЖАВНОМУ КОРДОНІ.....              | 97  |
| <b>Волокітенко О. М.</b><br>АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ В УКРАЇНІ.....                                                  | 100 |
| <b>Домброван Н. В.</b><br>ОКРЕМІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЩОДО ВИКОНАННЯ<br>ПОСТАНОВ ПРО НАКЛАДЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ СТЯГНЕНЬ.....     | 103 |
| <b>Забунов Ю. П., Коропатов О. М.</b><br>ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ ЩОДО ПРОФІЛАКТИКИ ПРАВОПОРУШЕНЬ.....                                                    | 104 |
| <b>Крижановська О. В.</b><br>СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ПОЛІЦІЇ ТА СУСПІЛЬСТВА.....                                                               | 106 |
| <b>Пишина А. Г.</b><br>РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА МИРНІ ЗІБРАННЯ В УКРАЇНІ.....                                                                          | 107 |
| <b>Сухарєва А. О., Пастух І. В.</b><br>НАСИЛЬСТВО В СІМ'Ї НАД ЖІНКАМИ.....                                                                        | 109 |
| <b>Царук А. В.</b>                                                                                                                                |     |